

Súd: Krajský súd Banská Bystrica
Spisová značka: 17Co/59/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6712216270
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 02. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zita Nagypálová
ECLI: ECLI:SK:KSBB:2016:6712216270.1

Uznesenie

Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., IČO: 35 807 598, so sídlom v Bratislave, Pribinova č. 25, zastúpeného právnym zástupcom Fridrich Paľko, s.r.o., IČO: 36 864 421, so sídlom v Bratislave, Grösslingova č. 4, v mene ktorého pred súdom koná doc. JUDr. Branislav Fridrich, PhD., advokát a konateľ, proti odporcovi: Slovenská republika, za ktorého pred súdom koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, so sídlom v Bratislave, Župné námestie č. 13, o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Zvolen č. k. 13C/244/2012-220 zo 7. februára 2015 v znení opravného uznesenia č. k. 13C/244/2012-280 zo 16. 12. 2015, takto

rozhodol:

Uznesenie okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením okresný súd uložil navrhovateľovi, aby v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia zaplatil súdny poplatok za podanie odvolania proti rozsudku v spojených veciach v sume 20,- € podľa položky č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch“).

Proti uzneseniu okresného súdu podal navrhovateľ včas odvolanie. Domáhal sa zrušenia uznesenia. Vyjadril názor, že napadnuté uznesenie neobsahuje odôvodnenie ako podstatnú náležitosť tohto druhu rozhodnutia a preto je nepreskúmateľné. Poukázal na to, že podľa položky č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov podlieha poplatkovej povinnosti len návrh na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom a nie odvolanie. Súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov, ktoré podliehajú poplatkovej povinnosti. Povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podanie odvolania proti rozsudku okresného súdu mu preto bola napadnutým uznesením uložená v rozpore so zákonom. Na záver odvolania navyše zdôraznil, že v prejednávanej veci podal návrh na súd pred 01.10.2012, preto je v súvislosti s podaným odvolaním nutné aplikovať právny stav platný do 30.09.2012, kedy bolo konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom zo zákona vecne oslobodené od súdnych poplatkov; poukázal aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5MCdo/14/2007 zo dňa 30.06.2008, podľa ktorého spoplatňovanie procesného úkonu sa musí riadiť časom začatia konania, ako aj na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6MCdo/2/2011 zo dňa 10.08.2011, podľa ktorého pri vecnom oslobodení od súdnych poplatkov je celé konanie oslobodené od poplatkovej povinnosti a preto sa súdny poplatok neplatí za žiadny procesný úkon urobený v tomto konaní, t.j. oslobodenie sa vzťahuje aj na odvolacie konanie. Napadnuté uznesenie okresného súdu vydal vyšší súdny úradník, sudca odvolaniu nemienil v celom rozsahu vyhovieť a vec predložil na rozhodnutie odvolaciemu súdu.

Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu určenom ustanovením § 212 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p. a uznesenie okresného súdu podľa § 219 ods. 1 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

Podľa § 2 ods. 1 písm. a) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, poplatníkom je navrhovateľ poplatkového úkonu, ak je podľa sadzobníka ustanovený poplatok z návrhu.

Podľa § 2 ods. 4 prvá veta zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie.

Podľa § 5 ods. 1 písm. a) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa § 6 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, sadzba poplatku je uvedená v sadzobníku percentom zo základu poplatku alebo pevnou sumou.

Podľa § 6 ods. 2 prvá a druhá veta zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej.

Podľa § 14 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch, na konanie vo veciach poplatkov, ak tento zákon neustanovuje inak, platí primerane Občiansky súdny poriadok.

Odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Navrhovateľ nesúhlasí s názorom okresného súdu, že podaním odvolania proti rozsudku mu vznikla povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podanie odvolania. Základom jeho argumentácie je tvrdenie, že zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v sadzobníku súdnych poplatkov nespoplatňuje sporný poplatkový úkon, t.j. podanie odvolania proti rozsudku, ale len samotné podanie návrhu na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom (položka 7a sadzobníka súdnych poplatkov); podporne argumentuje navrhovateľ aj tým, že v čase začatia konania bolo konanie v prejednávanej veci vecne oslobodené od platenia súdnych poplatkov zo zákona, preto mu v zmysle prechodných ustanovení k zmene právnej úpravy účinnej od 01.10.2012 nemohla vzniknúť poplatková povinnosť za podanie odvolania proti rozsudku (§ 18ca zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch); navrhovateľ nespochybnil, že odvolanie proti rozsudku okresného súdu, za podanie ktorého mu okresný súd napadnutým uznesením uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok, podal po 01.10.2012 (táto skutočnosť nie je sporná).

Navrhovateľ podal proti rozsudku okresného súdu odvolanie. Podanie odvolania ako riadneho opravného prostriedku (§ 201 a nasledujúce O.s.p.) je jedným zo širokej škály dispozičných oprávnení navrhovateľa ako účastníka konania s postavením tzv. dominus litis (pána sporu), ktorý má právo svojimi procesnými úkonmi, ktoré sú prejavom jeho autonómnej vôle, ovplyvňovať priebeh a smerovanie celého súdneho konania (tzv. dispozičný princíp občianskeho súdneho konania). Dispozičný princíp je jednou zo základných zásad sporového občianskeho súdneho konania, ktorý sa uplatňuje aj v odvolacom konaní, t.j. odvolacie konanie nemôže v sporovom konaní začať bez zákonom predpokladaného procesného úkonu (návrhu), ktorým je odvolanie; odvolanie v tomto zmysle teda plní funkciu návrhu na začatie odvolacieho konania.

Z hľadiska posudzovanej otázky vzniku poplatkovej povinnosti za podanie odvolania treba uviesť, že v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie (§ 2 ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch). Odvolateľ sa stane podaním odvolania poplatníkom bez ohľadu na to, či je oprávnenou osobou na jeho podanie alebo nie, či bolo odvolanie podané včas alebo oneskorene, či smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné, resp. nemá zákonné náležitosti. Poplatková povinnosť odvolateľa vzniká okamihom, v ktorom nastanú právne skutočnosti, s ktorými zákon spája vznik tejto povinnosti. Vznik poplatkovej povinnosti znamená vznik povinnosti zaplatiť súdny poplatok. Vznik poplatkovej povinnosti spôsobujú výlučne procesnoprávne skutočnosti predvídané normami procesného práva. V odvolacom konaní vzniká odvolateľovi (poplatníkovi) poplatková povinnosť

podaním odvolania (§ 5 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch). O poplatkovej povinnosti odvolateľa rozhodne súd, proti rozhodnutiu ktorého odvolanie smeruje, ak o poplatku nerozhodol odvolací súd (§ 12 ods. 1 druhá veta zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch); týmto súdom je predovšetkým okresný súd ako súd prvého stupňa. O poplatku za podanie odvolania proti rozhodnutiu vo veci samej rozhoduje súd uznesením. Zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch osobitne neupravuje náležitosti uznesenia. V ustanovení § 14 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch je vyjadrený vzťah tohto zákona a Občianskeho súdneho poriadku ako vzťah zákona špeciálneho (lex specialis) k zákonu všeobecnému (lex generalis), v zmysle ktorého na procesný postup, ktorý neupravuje zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch odlišne od Občianskeho súdneho poriadku, sa primerane použijú ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku. Nakoľko vo veciach poplatkov za konanie na odvolacom súde sa rozhoduje vždy uznesením, je potrebné na jeho náležitosti a ďalší procesný postup primerane aplikovať ustanovenia § 167 a nasledujúce O.s.p. v rozsahu, ktorý zodpovedá účelu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch.

V preskúmanej veci podal navrhovateľ odvolanie proti uzneseniu, ktorým mu okresný súd uložil povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podanie odvolania proti rozsudku. Podľa názoru odvolacieho súdu nie je možné súhlasiť s tvrdením navrhovateľa, že napadnuté uznesenie neobsahuje odôvodnenie a je nepreskúmateľné. Je potrebné vychádzať z obsahu napadnutého uznesenia, pretože už v samotnom výroku uznesenia je obsiahnuté aj odôvodnenie, ktoré je primerané účelu, pre ktoré bolo vydané (čo nie je v rozpore s ustanovením § 169 ods. 1 O.s.p.). Z napadnutého uznesenia vyplýva, že sa jedná o súdny poplatok za podanie odvolania proti rozsudku, suma poplatku 20,- € podľa položky č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch ako aj to, že navrhovateľ je povinný zaplatiť súdny poplatok v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia. Uznesenie predstavuje jednoduchšiu procesnú formu rozhodovania súdov, preto zákon nevyžaduje rovnako prísne formálne náležitosti na písomné vyhotovenie uznesenia ako na písomné vyhotovenie rozsudku. Je nepochybné, že napadnuté uznesenie má náležitosti podľa ustanovenia § 169 ods. 1 O.s.p., z ktorého aj navrhovateľovi musí byť zrejmé, z akého dôvodu bolo napadnuté uznesenie vydané. Sám navrhovateľ tento dôvod vo svojom odvolaní špecifikoval.

Súdne konanie vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom bolo podľa ustanovenia § 4 ods. 1 písm. k) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch zo zákona vecne oslobodené od súdneho poplatku s účinnosťou od 01.07.2007 (zmena bola vykonaná zákonom č. 273/2007 Z. z.); s účinnosťou od 01.10.2012 bolo uvedené ustanovenie vypustené a do sadzobníka súdnych poplatkov bola zavedená položka č. 7a, podľa ktorej za podanie návrhu na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom sa platí súdny poplatok v sume 20,- € (zmena bola vykonaná zákonom č. 286/2012 Z. z.); z prechodného ustanovenia § 18ca zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v súvislosti s touto zmenou vyplýva, že z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30.09.2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30.09.2012, i keď sa stanú splatnými po 30.09.2012. Pri výklade predmetného ustanovenia je potrebné vychádzať z celého kontextu zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a použiť definície pojmu poplatkový úkon (§ 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch) ako aj vznik poplatkovej povinnosti (§ 5 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch) a ostatnú terminológiu aplikovanú v tomto zákone. Ak bol poplatkový úkon navrhnutý alebo ak je v sadzobníku súdnych poplatkov ustanovený súdny poplatok za konanie a toto bolo začaté do 30.09.2012, vyberajú sa súdne poplatky podľa doterajších predpisov; ide o zakotvenie princípu zákazu tzv. pravej retroaktivity jedine vo vzťahu k úkonom navrhnutým alebo konaniam začatým do 30.09.2012, keďže pri nich poplatková povinnosť vznikla ešte počas účinnosti právnej úpravy účinnej do 30.09.2012 (t.j. do zmeny vykonanej zákonom č. 286/2012 Z. z.). V prípade podania odvolania vzniká odvolateľovi (poplatníkovi) poplatková povinnosť podaním odvolania, ktoré je poplatkovým úkonom. Ak bolo odvolanie podané po 30.09.2012 (aj keď samotné súdne konanie na okresnom súde začalo do 30.09.2012), použije sa na poplatkovú povinnosť odvolateľa (poplatníka) v odvolacom konaní právny stav účinný po 30.09.2012, t.j. právny stav účinný v okamihu podania odvolania. Podľa položky č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov účinného od 01.10.2012 sa za podanie návrhu na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom platí súdny poplatok v sume 20,- €. Ak je ustanovená sadzba za konanie, myslí sa tým konanie na jednom stupni; poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej (§ 6 ods. 2 prvá a druhá veta zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch). Z uvedeného vyplýva, že i sám zákonodarca rozlišuje pre poplatkové účely medzi konaním na jednom (prvom) stupni a konaním

odvolacím, z čoho vyplýva, že poplatková povinnosť odvolateľa (poplatníka) za podanie odvolania sa posudzuje podľa právneho stavu účinnosti v čase začatia odvolacieho konania.

Zo spisu vyplýva, že dňa 27.09.2012 doručil navrhovateľ okresnému súdu návrhy na začatie konania o náhradu majetkovej škody a nemajetkovej ujmy podľa zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení neskorších predpisov. Uznesením č.k. 13C/244/2012-14 zo dňa 14. 12. 2012 spojil okresný súd desať vecí na spoločné konanie. Okresný súd návrh navrhovateľa vo všetkých spojených veciach v celom rozsahu zamietol; proti rozsudku o zamietnutí návrhu podal navrhovateľ odvolanie s tým, že k podaniu odvolania došlo po 01.10.2012. Dňom podania odvolania sa začalo odvolacie konanie a navrhovateľovi vznikla poplatková povinnosť za jeho podanie v sume 20,- € v každom spojenom konaní. Napadnutým uznesením uložil okresný súd navrhovateľovi povinnosť zaplatiť súdny poplatok za podanie odvolania proti rozsudku len v sume 20,- €. Len v prípade, ak by nielen konanie na okresnom súde, ale súčasne aj odvolacie konanie začalo do 30.09.2012, vzťahovalo by sa vecné oslobodenie od súdneho poplatku podľa § 4 ods. 1 písm. k) zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení účinnom do 30.09.2012 aj na odvolacie konanie podľa § 4 ods. 4 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch.

Argumentácia navrhovateľa v odvolaní, že mu nemohla vzniknúť poplatková povinnosť za podanie odvolania proti rozsudku okresného súdu, pretože v čase začatia konania bolo konanie vecne oslobodené od platenia súdnych poplatkov zo zákona, preto nie je vzhľadom na vyššie uvedené správna. Odvolací súd tu okrem uvedeného zdôrazňuje aj zvýraznenie rozdelenia súdneho konania do samostatných etáp v zákone č. 71/1992 Z. z. o súdnych poplatkoch a to pre účely vzniku poplatkovej povinnosti za jednotlivé poplatkové úkony (§ 6 ods. 2 prvá veta zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch), čo podporuje argument, že vznik poplatkovej povinnosti navrhovateľa za podanie odvolania je potrebné posúdiť podľa právnej úpravy účinnej v čase podania odvolania; citované prechodné ustanovenie § 18ca zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch aplikáciu novej právnej úpravy vylučuje na úkony navrhnuté a konania začaté do 30.09.2012 vrátane tých, ktoré sa stanú splatné po 30.09.2012, t.j. nie aj pri úkonoch, za ktoré poplatková povinnosť v týchto konaniach vznikne po 30.09.2012 (rozdiel medzi vznikom poplatkovej povinnosti a splatnosťou súdneho poplatku); skutočnosť, že súdne konanie v posudzovanej veci začalo do 30.09.2012 nemá preto na vznik poplatkovej povinnosti navrhovateľa za podanie odvolania podaného po 01.10.2012 žiadny vplyv.

Názor navrhovateľa, že poplatkovej povinnosti podľa položky č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov podlieha len podanie samotného návrhu na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom a nie podanie odvolania, tiež nie je správny. Túto argumentáciu vyvracia skutočnosť, že poplatková povinnosť vzniká nielen samotným podaním návrhu, ale aj podaním odvolania (§ 5 ods. 1 písm. a/ zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch), každý jeden stupeň konania sa spoplatňuje samostatne a zákon stanovuje rovnakú sadzbu súdneho poplatku samostatne v konaní na prvom stupni a samostatne v odvolacom konaní vo veci samej (§ 6 ods. 2 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch). Preto vzniku poplatkovej povinnosti navrhovateľa za podanie odvolania proti rozsudku okresného súdu nebráni skutočnosť, že v položke č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov je ako poplatkový úkon uvedený len návrh, pretože podľa vyššie uvedeného sa v rovnakej sadzbe ako pri návrhu platí súdny poplatok aj za podanie odvolania (nejde o svojvoľné rozširovanie okruhu úkonov, ktoré podliehajú poplatkovej povinnosti, ale o aplikáciu ustanovenia § 6 ods. 2 druhá veta zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch).

Správnosť názoru okresného a odvolacieho súdu o vzniku poplatkovej povinnosti navrhovateľa za podané odvolanie potvrdzuje stanovisko č. 1 občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 03. 12. 2015 k otázke vzniku poplatkovej povinnosti v odvolacom a dovolacom konaní, ak v čase podania žaloby bolo konanie oslobodené od súdneho poplatku v zmysle § 4 ods. 1 písm. k) zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov (uverejnené v Zbierke stanovísk NS a súdov SR 1/2016), podľa ktorého ak bolo odvolanie (dovolanie) podané po 30. 09. 2012, vzťahuje sa na poplatkovú povinnosť v odvolacom (dovolacom) konaní právna úprava účinná od 01. 10. 2012, i keď konanie vo veci samej na súde prvého stupňa začalo pred 30. 09. 2012.

Odvolací súd uznesenie okresného súdu podľa § 219 ods. 1 O. s. p. ako vecne správne potvrdil aj napriek tomu, že okresný súd vyrubil súdny poplatok za odvolanie v nesprávnej výške 20,- Eur namiesto 200,- Eur (rozhodol o 10 nárokoch, aj keď jedným rozsudkom) z dôvodu, že rozhodnutie o poplatkovej

povinnosti nemohol odvolací súd zmeniť v neprospech odvolateľa, keďže zásada zákazu reformace in peius (rozhodnutie v neprospech odvolateľa) platí aj v občianskoprávnom konaní. Nič však nebráni okresnému súdu súdny poplatok dovyrubiť.
Rozhodnutie senátu krajského súdu bolo prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.